

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
Balçova 35340, İzmir

Sayı:7184

18/06/2019

Sayın Meslektaşım,

Tıp doktorluğu eğitim programımız içinde yer alan yaz uygulamasını “Birinci Basamak Sağlık Kurumu’nda” yapacak olan öğrencilerimizin eğitimine vereceğiniz katkılar için size ve ekibinize şimdiden teşekkür ederim.

Fakültemizde ilk yılını tamamlayan öğrencilerimiz, programımız uyarınca ilk yıl içerisinde birinci basamak kurum ziyaretleri ile bu alanlarda sunulan hizmetin özelliklerini tanıma fırsatı buldular. Bu dönem içerisinde ayrıca hasta öyküsü alma, model üzerinde fizik muayene, basit tıbbi girişimler yapma ve kan-idrara analizi gibi temel becerileri, bu amaçla geliştirilmiş bir laboratuvarında yeterliliğe dayalı eğitim ilkeleri ile kazandılar.

Gerçekleştirilecek yaz uygulaması ile öğrencilerimizin “Birinci Basamak Sağlık Kurumu” hizmetlerini daha iyi tanımaları amaçlanmaktadır.

Öğrencilerimiz 6331 sayılı yasa gereği öngörülen “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi almış olup, 5510 sayılı Kanunun 5. maddesinin (b) bendi gereğince zorunlu stajını yapacak öğrencilerimizin “İş Kazası Meslek Hastalığı” primi staj süresince Üniversitemiz tarafından ödenecektir.

Bu eğitim uygulaması için İl Sağlık Müdürlükleri’nden resmi izinler alınmaktadır. Uygulamanın sürekli geliştirilebilmesi ve daha iyi bir tıp eğitimi için, sağlıklı bir iletişimin önemine ve eğitici ile öğrenci görüşlerinin bir arada ele alınmasının gereğine inanmaktayız. Doldurulan formların öğrencimiz aracılığıyla fakültemize iletilmesi bu nedenle önem taşımaktadır.

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılarımızı sunarız.

Prof.Dr.Murat CELİLOĞLU
Dokuz Eylül Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanı

Ekler:

- Form 1. Birinci Basamak Sağlık Kurumu hizmetleri gözlem formu
- Form 2. Hekimin yaz uygulama ve etkinliklerini değerlendirmesi
- EK 1. Türkiye sağlık göstergeleri
- EK 2. Sağlık düzeyi göstergeleri hesabı için gerekli formüller

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Dönem I Yaz Uygulaması

Değerli Öğrencimiz,

Bir haftalık yaz uygulaması sırasında Birinci Basamak Sağlık Kurumu yapılanmasını ve burada sunulan hizmeti tanımanız amaçlanmaktadır. Sağlık kurumu ekibinin çalışmalarını izleyerek, onların bilgi ve deneyimlerinden yararlanacaksınız. Bu form, kurumu, hizmet sunumunu ve çalışmaları değerlendirmede sizlere yardımcı olacaktır.

Çalışmalarınızda başarılar diler, birlikte çalışacağınız ekibe teşekkürlerimizi iletiriz.

Öğrencinin Adı Soyadı	
Numarası	
Staj tarihleri	
Kurumun Adı	
Adresi	
İl/İlçe	
Telefon no	
Hekimin Adı Soyadı	

FORM 1. SAĞLIK KURUMU BÖLGESİ, SAĞLIK KURUMU VE SUNULAN HİZMETİN İNCELENMESİ

1. SAĞLIK KURUMU BÖLGESİNİ TANIMA

- Bölgede yer alan sağlık kurumları nelerdir?

- Bölgede hangi eğitim kurumları(okullar/yüksekokul/üniversite) yer almaktadır?

- Bölge nüfusunun temel geçim kaynakları nelerdir?

2. NÜFUS ÖZELLİKLERİ

- Aile hekimine bağlı nüfus ne kadardır? .....
- Aile hekimine bağlı nüfusun yaş ve cinsiyet dağılımı nasıldır?
Ek 2 Tablo 1'de yer alan Türkiye verileriyle karşılaştırarak yorumlayınız.

Demografik veriler	ASM n (%)	Türkiye %	YORUM
Erkek nüfus			
Kadın nüfus			
0-4 yaş nüfus			
0-14 yaş nüfus			
15-49 yaş kadın			
65 yaş ve üzeri nüfus			

- Aile hekimine bağlı nüfusun eğitim durumuna göre dağılımı nasıldır?

- Aile hekimine bağlı nüfusun sosyal güvence durumuna göre dağılımı nasıldır?

3. SAĞLIK GÖSTERGELERİ

Aile hekimine bağlı nüfusa ait aşağıdaki sağlık göstergelerini yazınız.

Ek 2’de yer alan tablolarda bulunan değerler ile karşılaştırınız.

(Göstergelerin hesaplanmasında kullanılan formüller için Ek 3’e bakınız.)

Göstergeler	ASM	Türkiye	YORUM
Kaba Doğum Hızı (Binde)			
Kaba Ölüm Hızı (Binde)			
Bebek Ölüm Hızı (Binde)			
Anne Ölüm Hızı (Yüz binde)			

4. SAĞLIK KURUMUNU TANIMA

4.1. SAĞLIK KURUMU BİNASININ ÖZELLİKLERİ

- Aile Sağlığı Merkezi binasının mülkiyeti kime aittir?.....
- Aile Sağlığı Merkezinin oda sayısı ve odaların kullanım amaçlarını belirtiniz.

4.2. SAĞLIK KURUMU EKİBİ

- Çalışan sayısı ve mesleklere göre dağılımı nasıldır?

4.3. SAĞLIK HİZMETLERİ

Aile Hekimine bağlı nüfusa ait aşağıdaki göstergelere ilişkin değerleri öğrenerek yazınız.

Ek 2’de yer alan Tablo 3 ve Tablo 4’deki değerler ile karşılaştırınız.

4.3.1. Koruyucu Sağlık Hizmetleri

4.3.1.1 Ana-Çocuk Sağlığı Hizmetleri

Göstergeler	ASM	Türkiye	YORUM
AS Elemanı başına düşen ortalama nüfus			
Ortalama gebe başına izlem sayısı			
Ortalama bebek (0-11 ay) başına izlem sayısı			
Tam aşıli gebe oranı (%)			
Tam aşıli bebek oranı (%)			
Aile planlaması yöntemi kullanan çift oranı (%)			

4.3.2. Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri

Günlük ortalama hasta sayısı	:.....
Kişi başına ortalama yıllık bakı sayısı	:.....
Sevk oranı	:.....
Laboratuvar inceleme oranı	:.....
Sağlık kurumunda yapılabilen laboratuvar incelemeleri nelerdir (tam idrar bakısı, açlık kan şekeri vb)? Belirtiniz.	
En sık görülen başvuru nedenleri nelerdir? Belirtiniz.	
En sık görülen bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıklar nelerdir? Belirtiniz. (EK 2 Tablo 5'deki veriler ile karşılaştırınız)	

5. KAYITLAR VE İSTATİSTİK

Sağlık kurumunda Aile Hekimliği Bilgi Sistemine(AHBS) hangi veriler girilmektedir?

--

6. SAĞLIK KURUMUNUN TEKNİK DONANIMI

Sağlık kurumunun teknik donanımını inceleyerek, bulunan malzemeleri aşağıda yer alan liste örneği üzerinde işaretleyiniz.

TIBBİ DEMİRBAŞ

- Acil Müdahale Seti (Komple)
- Askılı Aşı Nakil Kabı
- Ayaklı Lamba
- Baskül (Boy Ölçerli)
- Bebek Terazisi
- Boy Ölçer (çocuk)
- Boyunluk
- Buzdolabı
- Buzdolabı Termometresi
- Cerrahi Aspiratör
- Cerrahi Set
- Çevre Sağlığı Teknisyen Çantası
- Defibrilatör
- Diş Ünitisi
- Jinekolojik Muayene Masası
- EKG
- El Doppleri
- El Tipi Spirometre
- Escabo
- Fötoskop
- İlaç Malzeme Dolabı
- İnfüzyon Pompası
- Kapaklı Küvet
- Kulak Yıkama Seti
- Mayi Askısı
- Muayene Masası
- Nebulizatör
- Negatoskop
- Oksijen Maskesi
- Oksijen Tüp Başlığı
- Oksijen Tüpü
- Pansuman Etejeri
- Paravan
- Portatif Sedyeler
- RİA Seti
- Röntgen Cihazı
- Tıbbi Atık Kutusu
- Tekerlekli Sandalye

TEŞHİS VE MÜDAHALE

- Diagnostik Set
- Doktor Çantası (Komple)
- Ebe Çantası (Komple)
- Görme Eşeli
- Numune Nakil Çantası
- Refleks Çekici
- Diapozon
- Sağlık Memuru Çantası (Komple)
- Tansiyon Aleti (Büyük)
- Tansiyon Aleti (Küçük)
- Trommel

LABORATUAR

- Buzdolabı
- Etüv
- Glukometre
- Hemoglobinometre
- Kan Sayma Cihazı
- Kuru Hava / Sulu Sterilizatör
- Laboratuvar Saati
- Mikroskop
- Ocak ve Tüpü
- Otoklav
- Otomatik Otoanalizatör
- Santrifüj
- Sedimentasyon Cihazı

DEMİRBAŞ

- Bilgisayar
- Dosya Dolabı
- Fax Cihazı
- Fotokopi Makinesi
- Karteks Dolabı
- Printer

D.E.Ü. Tıp Fakültesi
Dönem I Alan Çalışmaları (Yaz Uygulaması)
FORM 2

HEKİMİN YAZ UYGULAMASI VE ETKİNLİKLERİNİ DEĞERLENDİRMESİ

Bu formda yaz uygulaması sırasında öğrencinin izleme olanağı bulabileceği öngörülen bazı etkinlikler yer almaktadır. Öğrencimizin bu uygulamaları gerçekleştirme durumunu değerlendirerek aşağıdaki tablo üzerinde belirtmeniz dileğiyle.
Saygılarımızla

Uygulama	Yapıldı	Yapılmadı	Yapılmadıysa gerekçesi
Hasta öyküsü izleme			
Hasta muayenesi izleme			
Hastayı hekimle tartışma			
Kan analizi izleme			
İdrar analizi izleme			
Sonuçları kayıt etme			
Ebe ile bebek -çocuk izleme			
Ebe ile gebe izleme			
Ebe ile 15-49 yaş kadın izleme			
Bulaşıcı hastalık bildirimini yapma			
Filyasyon (bulaşıcı hastalık kaynağına yönelik çalışmalar) raporunu inceleme			
<i>Diğer (açıklayınız):</i>			

Yaz uygulaması sırasında Sağlık Kurumu'nda gözlemlene fırsatı bulduğunuz etkinlikleri belirtiniz.

Etkinlik	Gözlemlendi	Gözlemlenmedi
Halk eğitimi çalışması		
Personel eğitimleri		
Personel toplantıları		
Sağlık kurumu istatistiklerinin tartışılması		
Toplumun sağlık sorunlarının tartışılması		
Toplumun sağlık önceliklerinin ve çözüm önerilerinin tartışılması		
<i>Diğer (açıklayınız):</i>		

Sorumlu Hekim
Adı soyadı

İmzası

**ÖĞRENCİNİN BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞ
VE ÖNERİLERİ (Hizmetlerde**

ÖĞRENCİNİN YAZ UYGULAMASI İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

HEKİMİN YAZ UYGULAMASI İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

EK 1. TÜRKİYE SAĞLIK GÖSTERGELERİ

Tablo 1. Türkiye'ye Ait Bazı Demografik Veriler

Demografik veriler	%
Erkek nüfus	50.2
Kadın nüfus	49.8
0-4 yaş nüfus	8.1
0-14 yaş nüfus	23.9
15-49 yaş kadın	26.2
65 yaş ve üzeri nüfus	8.3

Toplam Türkiye nüfusu: 79,814,871

Kaynak: TÜİK 2016

Tablo 2. Türkiye'ye Ait Bazı Sağlık Göstergeleri

Sağlık Göstergeleri	
Kaba Doğum Hızı (binde)	16.5 (TÜİK 2016)
Kaba Ölüm Hızı (binde)	5.3 (TÜİK 2016)
Bebek Ölüm Hızı (binde)	13.0 (TNSA 2013)
Ana Ölüm Oranı (yüz binde)	15.8 (TNSA 2013)
Perinatal Ölüm Hızı	11.0 (TNSA 2013)
Toplam Doğurganlık Hızı	2.26 (TNSA 2013)

Kaynaklar:

Türkiye İstatistik Yıllığı (TÜİK) 2014, Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) 2013

Tablo 3. Türkiye'ye Ait Bazı Aşı Oranları (%)

AŞI	TNSA 2013
BCG	94
DBT-3	86
KKK*	90
HBV-3	87
TAM AŞILI ÇOCUK ORANI	74
HİÇ AŞI OLMAMIŞ ÇOCUK ORANI	3

Kaynak:

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2013

*Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak aşısı

Tablo 4. Türkiye’de 15-49 Yaş Evli Kadınlarda Aile Planlaması Yöntem Kullanım Oranları

Aile Planlaması Yöntem Kullanımı	%
Modern Yöntem Kullanan Kadın	47.4
RIA	16.6
KONDOM	15.8
TÜP LİGASYONU	9.4
ORAL KONTRASEPTİF	4.6
Geleneksel Yöntem Kullanan Kadın	26.0
GERİ ÇEKME	25.5
TAKVİM	0.5
Hiçbir Yöntem Kullanmayan Kadın	26.5

Kaynak: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2013

EK 2.SAĞLIK DÜZEYİ GÖSTERGELERİ HESABI İÇİN GEREKLİ FORMÜLLER

Fertilite (Doğurganlık) Ölçütleri

- Kaba Doğum Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yıldaki toplam canlı doğum sayısı}}{\text{aynı toplumda yıl ortası nüfus}} \times 1000$

Mortalite (Ölümlülük) Ölçütleri

- Kaba Ölüm Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yıldaki toplam ölen sayısı}}{\text{aynı toplumda yıl ortası nüfus}} \times 1000$

(Duyarlı bir ölçüt değildir. Yaş, cins ve nedene göre dağılımı göstermez.)

- Bebek Ölüm Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yılda ölen bebek (0-11 ay) sayısı}}{\text{aynı toplumda bir yıldaki canlı doğum sayısı}} \times 1000$

(Bebek Ölüm Hızı, toplumun genel sağlık düzeyini ve çocuk sağlığı düzeyini gösteren önemli bir ölçüttür.)

Ana Ölüm Oranı = $\frac{\text{toplumda bir yılda gebelik, doğum, lohusalık nedeniyle ölen kadın sayısı}}{\text{aynı toplumda bir yıldaki canlı doğum sayısı}} \times 100,000$

Hasta Bakım Hizmetleri Ölçütleri

- Kişi Başına Düşen Bakı Sayısı = $\frac{\text{bakılan hasta sayısı}}{\text{aile hekimi nüfusu}}$

(Bir kişinin yılda kaç kez aile hekimine başvurduğunu gösterir. Bu sayının en az "bir" olması beklenir.)

- Sevk Oranı = $\frac{\text{sevk edilen hasta sayısı}}{\text{bakılan toplam hasta sayısı}} \times 100$

(Bu oranın en fazla % 10 olması beklenir. Aile hekimlerine başvuruların %90-95'inin çözümlenebileceği kabul edilmektedir.)

- Laboratuvar İnceleme Oranı = $\frac{\text{yapılan laboratuvar inceleme sayısı}}{\text{bakılan toplam hasta sayısı}} \times 100$

(Birinci basamak koşullarında en az %50 inceleme yapılması beklenir.)

EK 2.SAĞLIK DÜZEYİ GÖSTERGELERİ HESABI İÇİN GEREKLİ FORMÜLLER

Fertilite (Doğurganlık) Ölçütleri

- Kaba Doğum Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yıldaki toplam canlı doğum sayısı}}{\text{aynı toplumda yıl ortası nüfus}} \times 1000$

Mortalite (Ölümlülük) Ölçütleri

- Kaba Ölüm Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yıldaki toplam ölen sayısı}}{\text{aynı toplumda yıl ortası nüfus}} \times 1000$

(Duyarlı bir ölçüt değildir. Yaş, cins ve nedene göre dağılımı göstermez.)

- Bebek Ölüm Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yılda ölen bebek (0-11ay) sayısı}}{\text{aynı toplumda bir yıldaki canlı doğum sayısı}} \times 1000$

(Bebek Ölüm Hızı, toplumun genel sağlık düzeyini ve çocuk sağlığı düzeyini gösteren önemli bir ölçüttür.)

- Ana Ölüm Hızı = $\frac{\text{toplumda bir yılda gebelik, doğum, lohusalık nedeniyle kadın sayısı}}{\text{aynı toplumda bir yıldaki canlı doğum sayısı}} \times 100,000$

Hasta Bakım Hizmetleri Ölçütleri

- Kişi Başına Düşen Bakı Sayısı = $\frac{\text{bakılan bölge içi hasta sayısı}}{\text{bölge nüfusu}}$

(Sağlık ocağı bölgesinde yaşayan bir kişinin yılda kaç kez sağlık ocağına başvurduğunu gösterir. Bu sayının en az "bir" olması beklenir.)

- Sevk Oranı = $\frac{\text{sevk edilen hasta sayısı}}{\text{bakılan toplam hasta sayısı}} \times 100$

(Bu oranın en fazla %10 olması beklenir. Sağlık ocağı koşullarında başvuruların %90-95'inin çözümlenebileceği kabul edilmektedir.)

- Laboratuvar İnceleme Oranı = $\frac{\text{yapılan laboratuvar inceleme sayısı}}{\text{bakılan toplam hasta sayısı}} \times 100$

(Sağlık ocağı koşullarında en az %50 inceleme yapılması beklenir.)